

บทวิจัย

ผลของโปรแกรมการรับรู้ความสามารถตนเองต่อการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ในพนักงานกวาดถนน เทศบาลเมืองศรีสะเกษ

นิภาพร รังสูงเนิน* เพลินพิศ บุญยมาลิก**
อรรรรณ แก้วบุญชู*** อภาพร เผ่าวัฒนา***

บทคัดย่อ

พนักงานกวาดถนนเป็นแรงงานในระบบราชการที่มีอยู่ทุกพื้นที่ในประเทศไทย ทำหน้าที่ในการดูแลรักษาความสะอาดและลดแหล่งรังโรค ของบ้านเมือง จากการสังเกตการณ์ทำงานของพนักงานกวาดถนน เทศบาลเมืองศรีสะเกษที่ผ่านมา พบว่า 2 ใน 3 ของพนักงานกวาดถนนยังคงเลยในการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการรับรู้ความสามารถแห่งตนในการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลต่อการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลในพนักงานกวาดถนน เทศบาลเมืองศรีสะเกษ จำนวน 59 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คนและกลุ่มเปรียบเทียบ 29 คน ใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์ แบ่งเป็นระยะเวลาการทดลอง 4 สัปดาห์ และระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมซึ่งประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองของแบนดูรา กิจกรรมประกอบด้วย การให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การใช้ตัวแบบ/การพุดจูงใจ และการประเมินการแลกเปลี่ยนสภาวะทางสรีระวิทยา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรค สิ่งคุกคามสุขภาพ และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล แบบสอบถามการรับรู้ต่อความสามารถตนเอง และแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent t-test, Chi-square และ Repeated measure ANOVA โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ .05

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโรคฯ การรับรู้ต่อความสามารถตนเอง และพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในระยะติดตามผล มีเพียงคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโรคฯ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .003$) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มโดยการวัดซ้ำพบว่า คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อความสามารถตนเองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .02$)

จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานควรมีส่วนร่วมและมีมาตรการในการส่งเสริมให้พนักงานกวาดถนนมีความรู้ในการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอย่างเหมาะสม รวมถึงสนับสนุนให้พนักงานกวาดถนนเกิดการรับรู้ความสามารถแห่งตน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นได้

คำสำคัญ: การรับรู้ความสามารถแห่งตนในการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล/ พนักงานกวาดถนน/ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล

* นักศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** ผู้รับผิดชอบหลัก อาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

*** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย

Effects of Perceived Self-Efficacy Program on Personal Protective Equipment Use among Street Sweepers in Mueang Sisaket District

Nipaporn Rungsoongnoen^{*} Plernpit Boonyamalik^{**}
Orawan Kaewboonchoo^{***} Arpaporn Powwatana^{***}

ABSTRACT

Street sweepers in every area of Thailand are laborers under the jurisdiction of local administrative organizations. Their work is to clean municipal areas and reduce the source of diseases. This quasi-experimental research aimed to study the effects of perceived self-efficacy programs on the use of personal protective equipment (PPE) in street sweepers in Mueang Sisaket District. The study subjects were 59 street sweepers divided into an experimental group (n = 30) and a comparison group (n = 29). The duration of the program was 6 weeks, a 4-week trial period and a 2-week follow-up period. The experimental group received an intervention applying the Self-Efficacy Theory and its activities (Bandura, 1977). The program activities included educational and exchange experiences, use of the model/speech incentive, and physiological exchange assessment. Data were collected using interview questionnaires which included general information, knowledge related to illnesses, health hazard exposure, PPE, perceived self-efficacy to use PPE, and PPE use behavior. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, Chi-square, and repeated-measure ANOVA.

The results of the study revealed that after the intervention, the experimental group had significantly higher mean scores of knowledge related to illness, health hazard exposure and PPE, perceived self-efficacy in PPE use, and PPE use behavior ($p < .05$). However, after the follow-up period, only the mean score of knowledge was significantly increased compared to post-intervention findings ($p = .003$). When comparing the mean scores between the experimental group and comparison group, post-intervention mean scores of the experimental group were significantly higher for perceived self-efficacy in PPE use ($p = .02$).

Study results suggest that responsible agencies should take measures to educate and promote self-efficacy to use PPE by street sweepers so that street sweepers adopt appropriate PPE use behaviors.

Keywords: perceived self-efficacy/ street sweeper/ personal protective equipment

^{*} Master student, Master of public Health Science major in Public Health Nursing, Faculty of Health Mahidol University

^{**} Corresponding Author, Associate Professor, Department of Public Health Nursing, Faculty of Health Mahidol University

^{***} Associate Professor, Department of Public Health Nursing, Faculty of Health Mahidol University